

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Szkoła
Podstawowa
nr

6

imienia
Jana Kochanowskiego
w Malborku

Rok szkolny 2019/2020

Wybierz pracę, którą kochasz, a nie będziesz musiał pracować nawet przez jeden dzień w swoim życiu”

Konfucjusz

PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. póź. 996, 1000 i 1290)

Przepisy w prowadzające ustawę – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60)

Ustawa z dnia 7 września 1991 – o Systemie Oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz.1943)

ZAŁOŻENIA

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym , decyzyjnym aktem , ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni kilku lat
- Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu
- Na wybór zawodu wpływają głównie wartości , czynniki emocjonalne, rodzaj , poziom wykształcenia ,wpływ środowiska
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami , rodzicami , nauczycielami ma charakter działań planowych

PODSTAWOWE POJĘCIA

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym .

Preorientacja zawodowa – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych. Uczeń – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej) („*Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej*”, ORE, Warszawa 2017)

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy” (definicja A. Łukaszewicz, „Szkolny doradca zawodowy”, KOWEZiU 2003).

CELE OGÓLNE

realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich prozawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji. Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

(„Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej”, ORE, Warszawa 2017)

Absolwent dokonuje trafnych decyzji edukacyjnych, podejmuje naukę w szkołach ponadpodstawowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, zdolnościami .

1. Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji o dalszym kształceniu i aktywności zawodowej,
2. Określenie predyspozycji i zainteresowań ucznia,
3. Przygotowanie ucznia do samodzielności w różnych sytuacjach życiowych,
4. Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości,

5. Kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy,
6. Rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie,
7. Poszerzanie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
8. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych,
9. Wzrost świadomości u uczniów dotyczący odpowiedzialności za własną przyszłość zawodową.

CELE SZCZEGÓŁOWE I TREŚCI PROGRAMU

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów, zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Cele szczegółowe doradztwa zawodowego w szkole podstawowej sformułowane odrębnie dla czterech różnych bloków tematycznych:

1.Poznanie siebie (samopoznanie)

- Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:
- Moje mocne i słabe strony
- Zainteresowania i predyspozycje zawodowe
- Umiejętność komunikacji
- Radzenie sobie ze stresem
- Zasoby (kompetencje, zdolności)
- Wartości
- Stan zdrowia
- Predyspozycje i preferencje zawodowe

Cele szczegółowe:

- Uczeń potrafi określić swoje mocne i słabe strony
- Uczeń potrafi określić swoje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje zawodowe
- Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe
- Uczeń zna zasady skutecznej komunikacji i bariery, które ją ograniczają sobie z nim
- Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.
- Zna wartość pracy

2.Rynek pracy i świat zawodów

- Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:
- Klasyfikacja zawodów i ich charakterystyka
- Zawody przyszłości, zawody nowe i deficytowe
- Charakterystyka rynku pracy
- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych
- Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy
- Autoprezentacja
- Drogi dojścia do zawodu

Cele szczegółowe:

- Uczeń wymienia zawody przyszłości, zawody deficytowe i te, które od niedawna funkcjonują na polskim rynku pracy
- Uczeń zna wymagania, środowisko pracy i czynności interesujących go zawodów
- Uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody;
- Uczeń zna drogi zdobywania wybranych zawodów;
- Uczeń uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- Uczeń porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców

- Uczeń potrafi dokonać autoprezentacji
- Uczeń zna kompetencje kluczowe

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- Znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się,
- Wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie

Cele szczegółowe:

- Uczeń analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji
- Uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów
- Uczeń charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce
- Uczeń określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie kariery zawodowej.

- Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:
- Możliwości wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej po ukończeniu szkoły podstawowej
- Czynniki planowania kariery edukacyjno - zawodowej
- Tworzenie Indywidualnych Planów Działania
- Planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego
- Podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery

Cele szczegółowe:

- Uczeń zna czynniki potrzebne do planowania kariery edukacyjno - zawodowej
- Uczeń potrafi opracować swój własny plan kariery zawodowej na podstawie swoich poznanych zasobów IPD
- Uczeń rozumie potrzebę dalszego kształcenia, kształcenia ustawicznego
- Uczeń realizuje marzenia
- Uczeń podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej

ADRESACI PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Adresatami programu są uczniowie SP nr 6 w Malborku, rodzice uczniów , nauczyciele.

Program będzie realizowany sukcesywnie :

- w oddziałach przedszkolnych w formie preorientacji zawodowej, pogadanki, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, gry i zabawy zawodoznawcze
- w klasach I- III w formie preorientacji zawodowej – wycieczki , konkursy, gry, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów
- w klasach IV -VI w formie orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i w ramach lekcji przedmiotowych .
- klasy VII i VIII będą uczestniczyć w obowiązkowych lekcjach z doradztwa zawodowego, (realizacja programu doradztwa zawodowego), udział w wycieczkach zawodoznawczych , prelekcjach i spotkaniach , konkursach
- Program przewiduje też pomoc zainteresowanym rodzicom (konsultacje indywidualne, prelekcje)

OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM DORADZTWA I ICH ZADANIA

Dyrektor szkoły-odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi

Doradca zawodowy – realizacja scenariuszy z doradztwa zawodowego, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów, organizacja konkursów, prowadzenie tablicy informacyjnej , gromadzenie literatury, przedstawianie aktualnych informacji z rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomoc w trafnym wyborze dalszej drogi zawodowej, współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego,

Pedagog , Psycholog - realizacja scenariuszy zajęć , pomoc w samopoznaniu, prowadzenie doradztwa zawodowego w klasach I-VI SP, określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty)

Wychowawcy - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazują uczniom dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Nauczyciel bibliotekarz- gromadzenie aktualnych publikacji , kącik zawodoznawczy ,współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego

Nauczyciel informatyki – programy komputerowe z doradztwa zawodowego

Pozostali nauczyciele uczący różnych przedmiotów-korelacja międzyprzedmiotowa , (podstawa programowa). Analiza programów nauczania poszczególnych przedmiotów w pozwala także włączyć nauczycieli w omawianie zagadnień z poradnictwa zawodowego. Podział zadań wg. kompetencji, wiedzy, doświadczenia i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego.

Koncepcja edukacji poprzez przedmiotowej ,treści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego integrowane są z treściami realizowanymi w ramach innych przedmiotów.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej , organizują w sali kąciki zawodoznawcze

Pielęgniarka szkolna- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów , pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów.

Zadania nauczycieli

Bieżąca obserwacja pracy ucznia i osiągniętych przez niego efektów pod kątem predyspozycji do nauki danego przedmiotu oraz pomoc w określeniu mocnych i słabych stron ucznia:

- rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniowskich,
- systematyczna kontrola efektów nauczania (próbne egzaminy, motywujący system oceniania itp.),
- realizacja obszarów doradztwa zawodowego w kontekście realizacji podstawy programowej
- przekazywanie informacji o zastosowaniu i przydatności danych treści nauczania w różnych dziedzinach życia(informacje pomocne w wyborze zawodu).

Zadania instytucji współpracujących w ramach realizacji doradztwa zawodowego

Aktywna współpraca :

Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Malborku:

- diagnoza uzdolnień poznawczych i predyspozycji zawodowych
- konsultacje indywidualne na terenie szkoły i poradni dla uczniów i rodziców
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego

METODY I FORMY PRACY

Metody pracy do uczniów:

- Zajęcia warsztatowe
- Analiza przypadku,
- Rozmowy doradcze
- Metody testowe
- Burza mózgów
- Mini wykład
- Plakat
- Skojarzenia
- Wycieczki zawodoznawcze
- Konkursy plastyczne dotyczące planowania kariery
- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych , przedstawicielami różnych zawodów,
- Udział w Targach Edukacyjnych Szkół,
- Spotkania z absolwentami szkoły – losy absolwentów , kariera zawodowa
- Pogadanki, prelekcje, konkursy
- Gry i zabawy

Formy adresowane do rodziców:

- Zapoznanie rodziców z programem doradztwa zawodowego w szkole, pogadanki , prelekcje
- Udostępnianie informatorów szkół ponadpodstawowych i literatury z zakresu doradztwa zawodowego
- Indywidualne rozmowy z pedagogiem, doradcą zawodowym , psychologiem, wychowawcą
- Wykorzystanie doświadczeń rodziców w zakresie mobilności zawodowej
- Organizacja prelekcji, pogadanek na zebraniach rodziców z doradca zawodowym
- Przekazywanie na bieżąco informacji dotyczących kierunków kształcenia zawodowego w szkołach technicznych rekrutacji do szkół, zawodów przyszłości, targów edukacyjnych.

ZASOBY PRACY

- Filmy o zawodach
- Informatory o zawodach i kierunkach kształcenia, typach szkół
- Testy do badań indywidualnych i grupowych, kwestionariusze zainteresowań i uzdolnień
- Filmy instruktażowe
- Prezentacje multimedialne.
- Tablica informacyjna
- Zakładka na stronie internetowej szkoły z doradztwa zawodowego

EFEKTY DZIAŁAŃ WSDZ

Uczeń

- Uczeń umie współpracować w grupie
- Potrafi samodzielnie zaplanować własną drogę kariery
- Zna swoje predyspozycje zawodowe
- Potrafi rozwijać zainteresowania
- Zna kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy
- Rozumie zależność wyboru zawodu od zainteresowań
- Zna zawody , wartość pracy
- Zna swoje zainteresowania, zdolności, umiejętności
- Zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych i dokonuje świadomego, trafnego wyboru zawodu
- Potrafi współpracować w grupie jest przygotowany do roli pracownika
- Potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe
- Rozumie konieczność ustawicznego kształcenia
- Rozwija kompetencje kluczowe

Szkoła

- Konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły
- Przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych
- Podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego
- Trafne wybory edukacyjne uczniów

Świadomi siebie uczniowie, mają większą motywację do nauki, pracy (przyczyni się do lepszych wyników nauczania)

EWALUACJA DZIAŁAŃ WSDZ

- Indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami, wychowawcami
- Pogadanki
- Informacje –burza mózgów

Rozmowy powinny dotyczyć tego , czy WSDZ:

- Uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów, rodziców, nauczycieli
- Rozwija ich wiedzę i umiejętności
- Kształtuje postawy i zachowania
- Buduje kompetencje osobiste i społeczne
- Angażuje wszystkich pracowników szkoły
- Angażuje instytucje zewnętrzne , rodziców.
- Analiza prowadzonej dokumentacji uczniów korzystających z porad i informacji zawodowych.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziałów przedszkolnych

Załącznik nr 2

Program orientacji zawodowej dla klas I-III

Załącznik nr 3

Program orientacji zawodowej dla klas IV-VI

Załącznik nr 4

Program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII

Załącznik nr 1

Program preorientacji zawodowej dla dzieci z oddziałów przedszkolnych SP nr 6

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu preorientacji zawodowej są spójne z celami orientacji zawodowej (klasy I –III i klasy IV -VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Cel główny

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, rozwijanie zainteresowań dzieci.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, wartości.

Dziecko:

1. określa, co lubi robić;
2. podaje przykłady różnych zainteresowań;
3. określa, co robi dobrze;
4. podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych
5. opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Dziecko:

1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
3. opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach;
4. wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, koncert, poczta...);
5. wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami, a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie;
6. podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem 13

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Dziecko:

1. nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
2. nazywa czynności, których lubi się uczyć

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

Dziecko:

1. opowiada, kim chciałoby zostać;
2. na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

3. podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego, logopeda, psycholog, pedagog oraz rodzice reprezentujący różne zawody w ciągu całego roku szkolnego.

Metody pracy do uczniów:

- Skojarzenia
- Wycieczki zawodoznawcze
- Metoda projektu
- Pogadanki
- Gry i zabawy
- Konkursy plastyczne
- Filmy
- Spotkania z rodzicami reprezentującymi różne zawody

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do dzieci dotyczące atrakcyjności zajęć
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- analiza prac dzieci, wykonanych w ramach działań z zakresu preorientacji zawodowej.

Załącznik nr 2

Program orientacji zawodowej dla klas I-III SP nr 6

Cel główny

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
2. prezentuje swoje zainteresowania na forum;
3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
3. opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);
4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje
5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
6. posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
2. planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;
3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
- Pedagog
- Psycholog
- Nauczyciele świetlicy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się:

- na zajęciach edukacji wczesno- szkolnej w ramach realizacji podstawy programowej
- na dodatkowych zajęciach ze specjalistami
- w ramach wycieczek zawodoznawczych.

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Konkursy
- Dni talentów
- Wycieczki, firmy, instytucje
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Efekty działań

- Uczniowie wiedzą ,że są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.
- Proaktywna postawa uczniów wobec pracy

Ewaluacja działań

- okresowe spotkania osób realizujących działania związane z orientacją zawodową poświęcone m.in. omawianiu skuteczność podejmowanych działań
- pytania ewaluacyjne do uczestników zajęć
- autorefleksję i samoocenę uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć)
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców
- portfolio zawierające efekty pracy uczestników zajęć
- okresową ocenę stopnia realizacji celów szczegółowych zawartych w programie orientacji zawodowej przez wychowawcę poprzez analizę dokumentacji (dzienniki –tematy zajęć), analizę prac uczniów

Tematy zajęć:

- Praca- dlaczego ludzie pracują ?
- Kim chcę być w przyszłości ?
- Moje ulubione zabawki
- Poznajemy zawody
- Zawody w moim otoczeniu
- Co lubię robić – moje zainteresowania?
- Co potrafią sprawne ręce?
- Jak spędzam czas wolny?

Załącznik nr 3

Program orientacji zawodowej w klasach IV-VI SP nr 6

Cel ogólny

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- 1 określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje;
2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 3 . podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
4. prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2. opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka;
3. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
4. posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
5. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie. 18

Uczeń:

1. wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
2. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
3. samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych;
2. planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu orientacji zawodowej dla klas IV –VI są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klasy I –III szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Pedagog
- Psycholog
- Nauczyciel bibliotekarz
- Doradca zawodowy

Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się :

- na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych (lekcje przedmiotowe);
- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez doradcę zawodowego, psychologa, nauczyciela bibliotekarza
- w ramach wycieczek zawodoznawczych do szkół zawodowych, firm

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Skojarzenia
- Konkursy, Dni talentów

- Wycieczki, firmy, instytucje
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Praca w zespołach
- Pokaz
- Prezentacja

Efekty działań

- Rozpoznaje swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności
- Wzmacnianie postawy samodzielności, odpowiedzialności i sprawczości uczniów tj. przekonania, że oni są podmiotami własnych działań zdolnymi do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu.
- Przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka
- Zna czynniki wyboru zawodu

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści) autorefleksje uczniów (swobodne wypowiedzi zarówno na rozpoczęcie, jak i zakończenie zajęć)
- analizę wytworów pracy uczniów,
- portfolio zawierające efekty pracy uczniów, np. „Teczka moich osiągnięć”
- ankiety ewaluacyjne dla uczniów, rodziców. pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści
- analizę wytworów pracy uczniów
- ankiety ewaluacyjne dla uczniów, rodziców

Tematy zajęć:

- Poznajemy zainteresowania
- Zdolności i umiejętności
- Praca i znaczenie w życiu człowieka
- Różne sposoby zdobywania wiedzy
- Planowanie drogi edukacyjnej
- Mój wymarzony zawód
- Znam mocne i słabe strony
- Świat zawodów
- Motywacja
- Praca w zespole
- Hierarchia potrzeb
- Zawody na rynku pracy
- Umiejętności komunikacyjne

Załącznik nr 4

Program doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII SP nr 6

Cel ogólny

Celem doradztwa zawodowego w klasach zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji, kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy i rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych.

Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

1. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia)
2. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł
3. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych
4. charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej
5. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

1. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
2. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
3. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców
4. dokonuje autoprezentacji
5. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka
6. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

1. analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji
2. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów
3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce
4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonajowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

1. planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
2. podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym
3. określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
4. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII –VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I –VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- Wychowawcy
- Nauczyciele
- Pedagog
- Psycholog
- Nauczyciel bibliotekarz
- Doradca zawodowy
- Pielęgniarka szkolna
- Nauczyciel informatyki

Realizacja programu doradztwa zawodowego odbywa się:

- na wszystkich przedmiotach w ramach korelacji międzyprzedmiotowej i realizacji celów przedmiotowych kształcenia ogólnego np. wiedzy o społeczeństwie geografii, języka polskiego wychowania do życia w rodzinie

- zajęciach z doradztwa zawodowego
- godzinach wychowawczych
- na dodatkowych zajęciach -10 godzin dydaktycznych na rok nauki
- zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- konsultacjach indywidualnych z doradcą zawodowym
- warsztatach dotyczących umiejętności planowania kariery, poznania swoich umiejętności, zdolności
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, udział w wizytach zawodoznawczych w firmach
- w ramach działalności wolontariatu

Metody pracy

- Metoda projektu
- Pogadanki
- Burza mózgów
- Konkursy
- Dni talentów
- Wycieczki, firmy, instytucje,
- Spotkania z przedstawicielami szkół zawodowych
- Warsztaty
- Prelekcje
- Prezentacja
- Programy komputerowe
- Metody testowe- testy predyspozycji i preferencji zawodowych
- Konsultacje indywidualne
- Badania ankietowe, kwestionariusze

- Analiza przypadku

Efekty działań

Uczeń:

- Zna swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności, zdolności
- Zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka
- Zna czynniki wyboru zawodu
- Potrafi trafnie zaplanować własną drogę edukacyjno zawodową
- Jest przygotowany do pełnienia roli pracownika
- Zna aktualny rynek pracy, zawody przeszłości i przyszłości
- Zna ofertę edukacyjną szkół warszawskich
- Potrafi dokonać autoprezentacji
- Zna kompetencje i kwalifikacje na współczesnym rynku pracy
- Wymienia umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.
- Potrafi współpracować w grupie
- Rozwija kompetencje uniwersalne
- Jest przygotowany do ustawicznego kształcenia się

Ewaluacja działań

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści)
- portfolio zawierające Indywidualny Plan Działania
- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć)
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów

- rozmowa doradcza z uczniem
- spotkania z absolwentami szkoły

Tematy zajęć z doradztwa zawodowego klasa VII

- Moje umiejętności – moje sukcesy
- Wszyscy jesteśmy zdolni
- Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej
- Umiejętności a zawód.
- Praca jako wartość
- Czym się interesuję?
- Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa
- Zawody w moim najbliższym otoczeniu
- Charakterystyka zawodu
- Kompetencje na rynku pracy.
- Wolontariat wstępem do kariery
- Samoświadomość kluczem do podejmowania decyzji.

Tematy zajęć z doradztwa zawodowego klasa VIII

- Analiza oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych
- Zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych
- Kim chce być w przyszłości?
- Pojęcie współczesnej kariery zawodowej
- Kompetencje kluczowe na rynku pracy
- Moje zasoby i preferencje, a oczekiwania pracodawców

- Analiza rynku pracy – zawody przyszłościowe
- Autoprezentacja
- Tworzymy IPD
- Analiza własnych zasobów, preferencji , a wybór zawodu i szkoły ponadpodstawowej
- Czynniki trafego wyboru zawodu

Opracowanie

Małgorzata Pacholec